225508

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คืออาสาสมัครสาธารณสุขที่ผ่านการอบรมจากเจ้าหน้าที่และเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 401 คน ในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t – test และ F – test

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 51.9 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 48.4 การศึกษา อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 80.3 อาชีพหลัก คืออาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 46.4 รายได้รวมต่อปี มีรายได้ 25,000-45,000 บาท ร้อยละ 45.4 จำนวนสมาชิกที่อยู่จริงในครอบครัว มีจำนวนสมาชิก 1-4 คน ร้อยละ 71.6 ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 39.2

ปัจจัยด้านทัศนคติ และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก การป้องกันและการควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับปานกลาง การได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก สื่อในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมากที่สุด คือ วิทยุ โทรทัศน์ รองลงมา คือ เสียงตามสาย ป้ายประกาศ

ปัจจัยด้านความพึงพอใจและแรงจูงใจ ได้แก่ ความพึงพอใจและแรงจูงใจในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง

225508

ปัจจัยด้านการยอมรับและการสนับสนุน ได้แก่ การยอมรับบทบาทที่กำหนด การได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากชุมชน การสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}$ =4.14 จาก 5.00) เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยที่ด้านการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือด้านการปฏิบัติ รองลงมาคือด้านการตัดสินใจและวางแผน ด้านการวิเคราะห์ปัญหา และด้านการประเมินผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 4.10 4.09 และ 4.04 ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากชุมชน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ความพึงพอใจในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข แรงจูงใจในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การยอมรับบทบาทที่กำหนดและการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในด้านจิตใจและสนับสนุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานและการส่งรายงานให้สถานบริการสาธารณสุข

2. ครอบครัวควรให้การสนับสนุนทั้งกำลังใจและสิ่งของที่จำเป็นในการทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข

3. ชุมชนควรให้ความร่วมมือและการสนับสนุนอาสาสมัครสาธารณสุขในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกให้มากขึ้น

4. ควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกทั้งการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผลร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

2. ควรทำการศึกษาและพัฒนารูปแบบในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

225508

The three objectives of the study were 1) to investigate the public health volunteers' participation in haemorrhagic fever control and prevention, 2) to find out the factors related to their participation, and 3) to identify the problems in their participation, as well as their suggestions.

A questionnaire was used to collect the data from 401 public health volunteers who underwent training for at least two years. These volunteers were in Mae Chan District, Chiangrai Province. Frequency, percentage, mean, t-test and F-test were used to analyze the data.

The findings were summed up as follows :

Most of the respondents were male (51.9%), were 40-49 years of age (48.4%) and completed elementary school (80.3%). Their main occupation was farming (46.4%). They earned the overall income of 25,000 – 45,000 baht per year (45.4%). There were 1-4 people in their household (71.6%). They public health volunteers for fewer than 5 years (39.2%).

Their attitude toward haemorrhagic fever and their knowledge and understanding of this disease and its control and prevention was found to be moderate. Mostly, they received news and information related to the disease from radio and television most, followed by an on-air broadcasting line and announcement boards.

Their satisfaction with the job as public health volunteers and their motivation level were found to be moderate.

The factors related to acceptance and support of the job, which included acceptance of the assigned role, receiving cooperation and acceptance from the community, support from family members and support form public health officers were found to be moderate.

Overall, the public health volunteers participated in the operation at a high level ($\bar{x}$ = 4.14 out of 5). All the dimensions were found to be at a high level. They participated most in implementation, followed by decision-making and planning, problem analysis, and evaluation, respectively ($\bar{x}$ = 4.32, 4.10, 4.09 and 4.04 in that order).

The factors significantly related to their participation in haemorrhagic fever at the 0.05 level were length of time they were public health volunteers, receiving cooperation and acceptance from community people, support from public health officers, satisfaction with being public health volunteers, motivation to become public health volunteers, acceptance of the assigned role and support from family members.

Implications for operation

1. Public health volunteers' motivation should be boosted. They should be given money to pay for fuels used in their work and in sending reports to public health centers.

2. The families should spiritually support public health volunteers in their work and provide them with things necessary to carry out their job.

3. Community people should give more cooperation and support to public health volunteers in haemorrhagic fever control and prevention.

4. Public health volunteers, community people and others concerned should be encouraged to exchange their knowledge and experiences in problem-analysis, planning, implementation, and evaluation.

Implications for further research

1. Future research should be conducted on people's participation in haemorrhagic fever control and prevention.

2. Also, further research should focus on developing ways to prevent and control this type of disease by using local wisdom.